A°. 1839. N°. 18.

ZONDAG DEN 3den MAART.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 1 Maart 1839.*

Namens den Gouverneur Generaal *ad interim* der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de *Zetting van het Brood* bepaald is, als volgt:

Dat een BROOD van *acht* Centen, moet wegen 5 Oncen en 1 Lood.

En dat van *vier* Centen, 2 Oncen en 1½ Lood.

Wordende alzoo alle Broodbakkers gelast, zich daarnaar te gedragen.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 2den dezer, het Schip *de Zeevaart*, Kapt. K. J. Haasnoot, van Amsterdam (laatst van Lissabon) hebbende 25 dagen reis; Passagier: A. D. Tall.

UITGEKLAARD.

Den 27sten Februarij, de Engelsche Schoener *Robert Haynes*, Kapt. Wm. Payne, naar Demerary.

Den 28sten, de Nederl. Sloep *Dolphijn*, Kapt. G. Ellart, naar het Opper- en Nederdistrikt Nickerie.

Idem, de Nd. Am. Brik *Adriatic*, Kapt. C. Saunders, naar Gloucester; lading: 175 v. Malassie.

Den 1sten dezer, de Nd. Am. Brik *Cadet*, Kapt. E. Babson, naar Boston; lading, 138 v. Malassie.

ADVERTISSEMENTEN.

De Administrateur van Financien, brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de verloting der *WISSEL-BRIEVEN*, (20 stellen à ƒ 1000-00 en 10 stellen à ƒ 500-00) ten behoeven der genen, welke door de Commissie zijn geregtigd geoordeeld, om daaraan te kunnen deelnemen, ten Kantore der Financieële Administratie, zal plaats hebben, op MAANDAG den *vierden Maart* aanstaande, des middags ten *twaalf uren.*

Paramaribo den 27 Februarij 1839.

De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

(10571) Aan het DEPARTEMENT der *Onbeheerde Boedels*, zijn gedevolveerd, de navolgende Boedels, als:

Van CHRISTINA NIEBUR, den 7den Februarij 1839; en JAN TUIN, den 9den Februarij 1839.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelve opgeroepen, ten einde en op pœne als bij art. 14 en 16 van het Reglement voor opgemelde Administratie is bepaald.

Paramaribo den 2 Maart 1839.

De fungerende Curator,
JOHs. HELB.

Tweede Advertentie.

(9917) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 8sten Maart 1839, des voormiddags om *negen* uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit welgemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De *helft* in het *HUIS* en *ERF* gelegen aan de *Keizer Straat*, bekend onder La. D. No. 165 Oude Wijk, en La. C. No. 126 Nieuwe Wijk; aankomende P. J. NOIZEUX.

Voorts: *MEUBELAIRE GOEDEREN;* aankomende W. H. R. T. KRUIJTHOFF.

Paramaribo den 2 Maart 1839.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

(9919) De Exploicteur bij het Geregtshof te *SURINAME, belast met de vervolging der nalatige Belastingschuldigen*, zal op Vrijdag den 8sten Maart 1839, des voormiddags om *negen* uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Slavin *Sophia;* aankomende den Boedel KEA van MEIJTT.

De Slavin *Sabanna;* aankomende MACHIEL ISAK DE VRIES.

De Slaven *Johannes* of *Nafthari*e en *Johannis;* aankomende SUSANNA van FONSECA.

De Slavin *Kéa;* aankomende SUSANNA SAFFIN.

De Slavin *Diana;* aankomende CHRISTINA H. KENSWIL.

De Slaven *Johannes* en *Januarij;* aankomende E. M. F. WATSON.

De Slavin *Antje;* aankomende A. S. van BREUKELERWAARD.

Paramaribo den 2 Maart 1839.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

De fungerende CURATOR bij het Departement der *Onbeheerde Boedels;* zal op aanstaande Dingsdag den 5den dezer, des namiddags ten 4 uren, door den Vendumeester M. A. KEIJSER, doen verkoopen:

De *GOEDEREN* van de *desolate* Boedels ELISABETH DIANA van LOUIS SPANIOL, JACQUES THONON, SEMIRE van KOPEREN, WILLEM CHRISTOFFEL OSSÉ, ANNA PHILIPPA van BERNARD, SAMUEL JACOB POLAK, ANNA CATHARINA WOHLFART, JACOB SCHEIB, JUDITH SOLIS Wed. JB. FEREIJRA, CHARLES OTTEVAERE, CHARLES BUILLAB en JUDITH ARRIAS Weduwe ARON JEDEDJA DA COSTA.

In welke Boedels geene genoegzame Goederen gevonden zijn, om Crediteuren te kunnen oproepen.

Paramaribo den 1 Maart 1839.

M. N. ARLAUD,
2de Commies.

(11501) De ondergeteekende als Testamentaire Executrice in den Boedel nu wijlen den Heer J. L. DE BIJE, verzoekt bij deze ten vriendelijkste al de genen die eenige vordering van welken aard ook ten laste genoemden Boedel bezitten, daarvan opgave te willen doen ten kantore van den Heer H. F. WESENHAGEN.

Paramaribo den 2 Maart 1839.

KEETJE van de Wed. S. A. DE VRIES,
geb. ABRAHAMS qq.

(11502) De ondergeteekende is thans woonachtig in het huis op de hoek van de *Keizer en Klipsteenen Straten*, bekend onder La. B. No. 210.

Paramaribo den 1 Maart 1839.

B. MOODY,
Med. Chirg. et Obs. Art. Doctor.

Te Huur:

⅓ Aandeelen in den HOUTGROND *WATERLOO*, aan de *Tawajarie Kreek;* adres ter dezer Drukkerij. (9902)

(10577) CAREL AUGUST WERGES vertrekt.

(11496) H. R. GUMMELS vertrekt.

Paramaribo den 28 Februarij 1839.

Mengelwerk.

DE EERSTE VOORSTELLING VAN *ROBERT LE DIABLE*, TE *MANSFELD.*

»Ik bevond mij," zegt een reiziger, »te Mansfeld, toen aldaar de eerste voorstelling van *Robert le Diable* werd aangekondigd. De ingezetenen begeerden, dat het stuk met alle mogelijke zorg zou worden opgevoerd, terwijl eene inteekening geopend werd ter bestrijding der aanzienlijke kosten, welke de uitvoering moest veroorzaken. De eerste kunstenaars en tooneelspelers, de uitstekendste muzijkanten, dansers, choristen, schilders, kortom alle talenten van Duitschland, werden tot dat einde aangezocht, en twee maanden vooruit spraken de inwoners met trotschheid over de plegtigheid, welke ik mij voorstelde zeker te zullen bijwonen.

»De dag der eerste voorstelling was dus voor allen een dag van vreugde. De adel kwam twintig uren ver uit den omtrek om het schouwspel te zien, en ofschoon al de plaatsen eene maand te voren besproken waren, drong men reeds ten drie ure na den middag zoo zeer tegen de deuren van den schouwburg, dat men dezelve openen moest om het algemeen ongeduld te doen bedaren; ten vier ure was de zaal vol, elk was reeds gezeten; evenwel moest men nog drie uren, zegge drie doodelijke uren, wachten, want de voorstelling was tegen zeven uren aangekondigd.

»Het ongeduld volgde weldra weder op de vreugd. Ten einde de verveling te verdrijven, begon ieder een gesprek met zijn' gebuur aan te knoopen. Nevens mij, aan de regterhand, zat een zwaarlijvige Duitscher, die zoo breed was, dat hij, zonder het te willen, een goed gedeelte van mijne plaats innam. Elk oogenblik zag hij op zijn horologie, en telde zelfs de minuten. Behalve eenige Duitsche vloeken, die zijn ongeduld te kennen gaven, hetwelk hij nogtans zocht te matigen, sprak hij geen enkel woord. Ik vreesde ieder oogenblik, dat hij door eenen aanval van naar binnen geslagen ongeduld den geest zou geven.

»Aan mijne linkerzijde zat een jonge Franschman, eene opregte *Dandy* van den boulevard de Gand te Parijs, die van alles sprak, die alles kende en niets in twijfel trok. Ik moest mij geweld aandoen om met hem te spreken, of liever naar hem te luisteren; want de overvloed van woorden liet mij niet gemakkelijk

toe, om mij van de kosten van het gesprek te ontslaan.

»Het is om te sterven," zeide hij, zich van ongeduld het aangezigt wrijvende met eenen batisten neusdoek, welks randen geborduurd waren; »en zich zoo te pijnigen om het gekras van zulk eene schoone muzijk te hooren!..... O! *mijn waarde*, (ik zag hem slechts voor de eerste maal) indien gij dit eens in de opera hoordet! Taglioni is verrukkend in haren *pas des tombeaux!* — En Nourrit, eene zoo liefelijke stem! die arme Levasseur, die zijn' rol van Bertram zoo wel gevonden heeft!.... wat zal dat alles gekrast worden! ik zie het van hier: op mijn woord van eer, wij zullen lagchen; het zal eene *raaskallende* mystificatie zijn!...." Vervolgens eensklaps van gesprek veranderde, zeide hij: »ziet gij ginds den prins von Arnheim in zijne loge? hij onthaalt zeer wel. Zie, (met verwondering) daar is de hertogin von Fischer ook. Och! die goede hertogin, wat is zij koud, de arme vrouw! Hoe vindt gij haar? zij is schoon, niet waar? welnu! zij..." (hij fluisterde mij iets in het oor, dat ik niet verstaan kon).

»Ik geloof, dat hij eene geheele week onophoudelijk zou gesproken hebben, indien niet de *régisseur* op zich genomen had, om het uur der voorstelling te vervroegen. Inderdaad, waartoe diende het ook, om langer te vertragen; elk was op zijn' post, en wachtte met ongeduld; ook werd het gedane voorstel, om de vertooning onmiddelijk eenen aanvang te doen nemen, ofschoon het naauwelijks zes ure was, met zoo veel bravo's en voeten-gestamp ontvangen, dat ik meende mijn gehoor te zullen verliezen, of althans door het gedruisch zoodanig verdoofd te worden, dat ik van zang noch muzijk iets zou kunnen hooren. De muzijkanten namen plaats, stemden hunne instrumenten en de orkestmeester gaf het teeken.

»De inleiding werd met eene aandachtige stilte aangehoord: geen der aanschouwers wilde den eenvoudigsten toon, de minste gedachte van den auteur verliezen: naauwelijks durfde men ademhalen. Eindelijk wordt de gordijn opgehaald, en de aandacht verdubbelt gedurende het koorgezang, waarmede het werk eenen aanvang neemt; alles werd met volkomen juistheid uitgevoerd.

»Het was echter duidelijk zigtbaar, dat deze verdubbelde aandacht, die stomme geestdrift, welke zich slechts door het gelaat der in alle deelen van de zaal opeengedrongen aanschouwers ontdekken liet, op de kunstenaars eenen invloed uitoefende, dien zij niet konden overwinnen: hunne aandoening bleek ten klaarste. Mijn gevoelen ten deze weldra bevestigd door het gelukkig of ongelukkig toeval, hetwelk eensklaps de voorstelling deed ophouden.

»De tooneelspeler, belast met de rol van *Bertram*, kon, op het oogenblik, dat hij naderde, om de eerste woorden *y pense-tu* uit te spreken, geen ander geluid geven dan een' kreet, veel overeenkomende met een wanhopig geschreeuw; vervolgens bleef hij met open mond onbewegelijk staan; viel daarna op zijnen stoel neder, in eenen toestand, als of hij door zinneloosheid getroffen was, wijzende met gebaren naar zijnen keel, waarin zich eene kwaal geopenbaard had. Hij werd terstond van het tooneel gedragen, terwijl de *régisseur* andermaal aankondigde, dat het onmogelijk was, om het stuk te vervolgen, aangezien de tooneelspeler plotseling door een toeval zijne stem verloren had.

»Het is onmogelijk! — het is niet waar! — hij doet het met opzet! — het stuk! het stuk! was het geroep, dat van alle kanten met verontwaardiging deze aankondiging beantwoordde. Twee beroemde doctoren, die terstond ontboden waren, verklaarden, dat de kwaal eene ernstige ontsteking van den *Larijnx* of de luchtpijp was, veroorzaakt door eene sterke gemoedsaandoening, eene gevaarlijke ongesteldheid, die de verdooving der stem ten gevolge had. Nogtans verzekerden zij, dat de kunstenaar zijn emploi weder zou kunnen opvatten, nadat hij eenige zeebaden zou gebruikt hebben. Dan, verbeeld u, wij waren honderd uren van de zee verwijderd, en op het einde der maand September!....

»De verslagenheid was ten top; wat was er aan gelegen, of de kunstenaar door middel der zeebaden herstellen zou? hetgeen men wilde, was, dat hij terstond zou zingen, en niet binnen een jaar!

»De dikke Duitscher, die nevens mij zat, weende van woede; de arme man was werkelijk te beklagen. Iemand der aanwezigen gaf het verlicht denkbeeld te kennen, om het stuk te spelen zonder de rol van *Bertram!* hetwelk met een algemeen houra! werd goedgekeurd... Zij zijn wonderlijk! zeide mijn *dandy. Robert* zonder *Bertram!* maar dan is het een ligchaam zonder ziel, een huwelijk zonder bruid!.... iedereen gevoelde dit, en men onderwierp zich om te vertrekken, toen de *régisseur* (die goede *régisseur*) ons kwam aankondigen, dat een der aanschouwers, die somtijds, in gezelschap, de rol van *Bertram* gezongen had, het voorstel had gedaan, zich, voor dien avond, te belasten den kranken kunstenaar te vervangen, indien men jegens hem een weinig toegevendheid gebruiken wilde.

»De *brrravo's*, *brrravissimo's*, *brrravisssisssimo's*, werden geenszins gespaard, iedereen was tevreden; *Robert* zou dus gehoord worden! het was een drenkeling tot het leven terug gebragt. Wij zullen lagchen, zeide mijn *dandy*, inderdaad het werd kluchtig.

»Het stuk moest op nieuw worden aangevangen. Zoodra de nieuwe Bertram verscheen, zeide mijn *dandy* terstond: »zie, ik ken dien acteur, ik ken hem... hij trad in der tijd, in het *théatre des nouveautés* voor de eerste maal op... men noemde hem... hoor dan... Florimond... Fremond... ik weet het niet meer: och! voor het overige is hij een droevig voorwerp!..." »Stil, mijne heeren," zeide de dikke Duitscher, met een rood gelaat, waarop de gramschap geteekend was. Wij luisterden.

»Florimond of Fremond zag er een weinig verlegen uit; nogtans kreeg hij allengs moed; zijne stem daardoor sterker wordende, werd ook tevens welluidender; en de *dandy* zeide mij zacht in het oor, dat hij, sedert deszelfs eerste verschijning op het tooneel *des nouveautés*, vorderingen gemaakt had. De twee eerste bedrijven waren zonder eenige merkwaardige gebeurtenis afgeloopen: de rol van Bertram is, gelijk men weet, in deze twee bedrijven van weinig beteekenis; zij gaf dus weinig aanleiding tot aanmerkingen van mijnen linker buurman. Eindelijk komt het derde bedrijf: »hier wacht ik hem," zeide mijn *dandy*; »o! mijn waarde, indien gij Levasseur gehoord haddet!"

»Sedert dat tijdstip ben ik in de gelegenheid geweest; dit groot talent te zien, hetwelk zijne bewondering afperste. Doch hetgeen ik niet kan, en zelfs niet beproeven zal te beschrijven (want het gaat alle verbeelding te boven) is de bovennatuurlijke wijze, op welke de geïmproviseerde Bertram zijn stuk *Roi des Anges déchus*, voordroeg. De kunstenaar spreidde toen al de verhevenheid van zijn buitengewon talent ten toon. Gedachten, uitdrukking, alles ontbreekt mij, om den verschrikkelijken indruk te vermelden, dien dit helsche stuk op de aanschouwers te weeg bragt, toen zijne stem, zich met die der duivelen vereenigende, in grootheid en pracht al den rijkdom scheen te overtreffen, dien het wonderbaar talent van den componist in dit schoone stuk had uitgestort zijne stem, helscher nog dan de scherpe toonen der instrumenten, drong in aller harten verschrikkelijk door; en elkeen zag met een zeker genoegen hem het tooneel verlaten, dat eenige oogenblikken van verpoozing zoude aanbrengen.

»Toen hij later uit den afgrond weder te voorschijn kwam, en de *duo* met *Alice* begonnen was, gebeurde er iets bovennatuurlijks in de verbeelding. De actrice scheen zoo zeer door schrikt en vrees beheerscht, dat hare borst toegenepen werd. Weldra hield zij op te zingen; hare stem was niets meer dan het verzwak en schor geluid eener stervende; het geheele orkest zweeg; geen enkel der instrumenten liet zich hooren: de stem alleen van *Bertram* was te gelijk het orkest en de zang; en toen hij de woorden: *désormais tu m'appartiens*, hooren liet, viel *Alice* voor zijne voeten, ter prooije van eenen aanval op de zenuwen, die iedereen verschrikte.

»»Genoeg! genoeg!" riep men van alle kanten, »houd op!" doch *Bertram* liet zich in zijnen zang niet storen; hij vervolgde, en zijne stem klonk boven al het geraas uit, niettegenstaande van alle kanten der zaal een verschillend geroep en geschreeuw opging, want iedereen stond op, en vlugtte alsof men door eene vreesselijke gedaante vervolgd werd. Weldra was de zaal bijna ledig. Mijn dikke Duitscher was half dood van schrik, en mijn *dandij* sprak geen woord: ik zelf was, gelijk alle anderen, doodelijk ontsteld.

»Na dat wij een weinig van deze aandoeningen bekomen waren, zeide mijn *dandy*: »laat ons Florimond of Fremond een compliment gaan maken." Wij begaven ons inderdaad op het tooneel, doch het was niet mogelijk hem te zien; de *regisseur* berigten ons, dat, zoodra de gordijn gevallen was, *Bertram* eensklaps was verdwenen; dat hij overal naar hem had laten zoeken, doch te vergeefs; hij was nergens te vinden. Geen der oppassers echter, die aan de deuren waren, had hem zien uitgaan.

Wij maken hier ten slotte de aanmerking, dat de geïmproviseerde *Bertram* vermoedelijk Levasseur zelf zal geweest zijn, die op eene pleisierreis van de gelegenheid gebruik maakte om onbekend op te treden en plotseling weder te verdwijnen. Zich, bij den aanvang, onder de aanschouwers bevindende, is het waarschijnlijk, dat de acteur, die aanvankelijk met de rol van *Bertram* belast was, hem onder de menigte herkend heeft, terwijl deszelfs tegenwoordigheid, wegens de meerderheid van talent, dien nadeeligen invloed had, dat de schrik op de longpijpen sloeg.

Amurat IV.

Onder de regering van Amurat IV, Keizer van *Turkijë*, brak er een oproer uit, waarvan Abaza, door zijne dapperheid en krijgsbedrijven beroemd, het hoofd was. De muiterij kreeg een dreigend aanzien en drong zelfs tot in de hoofdstad van het rijk door. De grootvizier Chosrou werd door zijn' beheerscher gezonden, om de oproerigen te beteugelen en aan hunne vorderingen perk te stellen. Op het gerucht van den aantogt van een magtig leger, trok Abaza terug in de stad *Erzerum*, waarvoor de krijgsmagt van Amurat het beleg sloeg. De belegerden werden, in weerwil van hunnen geweldigen tegenstand, overwonnen, en hun opperhoofd viel in handen van de overwinnaars. Chosrou, hoewel wreed en gestreng, betoonde in dit geval eene lofwaardige gematigdheid; hij schonk den inwoners vergiffenis; en, naar *Konstantinopel* terug keerende, voerde hij Abaza, die zoo lang de schrik van het Ottomanische rijk was geweest, in zegepraal met zich. De Keizer zelf was vol ongeduld, om den schrikverwekkenden gevangen te zien, en trok, van eenen schitterenden hofstoet vergezeld, ter poorte uit. Weldra ontmoette hij het zegevierend leger, en de vizier toonde hem den in boeijen geklonken Abaza. De Sultan wierp op den overwonneling eenen blik van verrassing en bewondering. Na eenige oogenblikken van stilte en verbazing, zeide hij: »Abaza ik vergeet thans uwe verraad, om slechts uwe dappere daden te bewonderen. Ik wil u de middelen aan de hand geven, om uwen misslag te herstellen. Ik sal u tot eenen aanzienlijken en eervollen post verheffen; ik stel u aan tot Pacha van *Basnië*." Een luid gejuich ging op; men looft de edelmoedigheid en grootheid van ziel van Amurat. Abaza werpt zich beschaamd, van bewondering en dankbaarheid vervuld, voor de voeten van den overwinnaar, en zweert hem op het plegtigst eene altoosdurende getrouwheid.

Te Paramaribo, bij J. J. ENGELBRECHT.